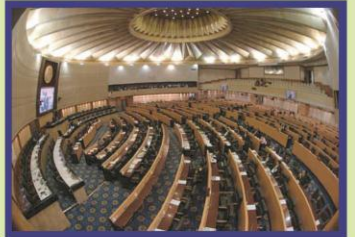

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๒/๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๗๘/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังและประเภทของเครื่องพันธนาการ (เพิ่มมาตรา ๕/๑)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง (เพิ่มมาตรา ๕/๒)

(๓) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ และด้านโภชนาการที่เหมาะสม (เพิ่มมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒)

(๔) ปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง และการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจลงโทษฐานผิดวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับซึ่งได้กระทำความผิดโทษในสถานที่กักขังนั้น และเมื่อลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้วให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกัน (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ใช้บังคับเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชน ถูกต้องเหมาะสม และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๙ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. กำหนดห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ ผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือ มีพฤติกรรมหรืออาการสื่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริต ซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือ เมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขัง และมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องมีใช้ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า นอกจากนี้ ในการใช้เครื่องพันธนาการให้บันทึกเหตุผลหรือความจำเป็นไว้ด้วย และให้เพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวนั้นสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕/๑)

๒. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตูกณฑ์ หรือ สิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขังหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕/๒)

๓. กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ที่เหมาะสมและต้องได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ และกำหนดให้นำผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปทำการฝากครรภ์ พร้อมกับพิจารณาอนุญาตให้ออกไปคลอดบุตรได้ตามความจำเป็น เมื่อคลอดบุตรแล้วให้อยู่พักรักษาตัวต่อไปภายหลังการคลอดบุตรได้ ทั้งนี้ โดยนับระยะเวลาที่อยู่นอกสถานที่กักขังเป็นระยะเวลากักขังด้วย (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘/๑)

๔. กำหนดให้สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตรได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและโภชนาการ และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่มีเหตุผลทางด้านสุขภาพ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘/๒)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษกรณีผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปชั่วคราวในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องกักขัง แล้วไม่กลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ปล่อยไป ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสอง)

๖. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขัง กรณีผู้ที่มีใช้ผู้ต้องกักขังซึ่งเข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีผู้นำ หิง หรือกระทำการใดให้เข้ามาหรือให้ออกไปจากสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม กรณีผู้ที่ครอบครองหรือใช้ในสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม และกรณีผู้รับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องกักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

๗. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่ได้กระทำความผิดลหุโทษภายในสถานที่กักขังได้ โดยให้แสดงเหตุผลประกอบ และเมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๘. กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดาฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพี่ยงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๘)

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีดังนี้

๑. เพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้งอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ต้องกักขังหรือบุคคลอื่น และเพื่อป้องกันผู้ต้องกักขังหลบหนีเมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขัง และมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี

๒. เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันเหตุร้ายของสถานที่กักขัง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๓. เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (The United Nations rules for the treatment of women prisoners and non custodial measures for women offenders)

๔. เพื่อให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ได้รับอาหารที่เพียงพอและเป็นไปตามหลักโภชนาการ

๕. เพื่อปรับปรุงอัตราโทษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๖. เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบความผิดต่อสถานที่กักขังให้ครอบคลุมกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสถานที่กักขัง

๗. เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่ได้กระทำความผิดอาญาลหุโทษขึ้นภายในสถานที่กักขัง

๘. ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว มีความชัดเจน รวมทั้ง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และผู้ต้องกักขังเองก็จะได้รับประโยชน์จากการรับรองสิทธิต่างๆ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายันท ภาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวธนพร เกิดผล	นิติกรปฏิบัติการ
นางพัชรา พุกเศรษฐี	วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย	โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖
กับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) ๗

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย - ๑ -
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
(เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓๓ /๒๕๕๘) - ๕ -
- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. - ๑๐ -
- แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์
 - แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศไทย - ๑๑ -
 - แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศอังกฤษ - ๑๑ -
 - แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา..... - ๑๒ -
- ข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘) - ๑๔ -

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๓๕๐๓๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๕)
- : ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๖)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมาย
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๑๐)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังและประเภทของเครื่องพันธนาการ (เพิ่มมาตรา ๕/๑)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัดกุญแจ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง (เพิ่มมาตรา ๕/๒)

(๓) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ และด้านโภชนาการที่เหมาะสม (เพิ่มมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒)

(๔) ปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง และการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจลงโทษฐานผิดวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับซึ่งได้กระทำความผิดลหุโทษในสถานที่กักขังนั้น และเมื่อลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้วให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกัน (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๑.๒ เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ใช้บังคับเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชน ถูกต้องเหมาะสม และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ ผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือ มีพฤติกรรมหรืออาการส่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริตซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือ เมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขังและมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องมีไซ้ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า นอกจากนี้ ในการใช้เครื่องพันธนาการให้บันทึกเหตุผลหรือความจำเป็นไว้ด้วย และให้เพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวนั้นสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕/๑)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

“มาตรา ๕/๑ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่

(๑) มีพฤติการณ์ที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) มีพฤติกรรมหรืออาการส่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริตซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิต

หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(๓) เมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขังและมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี

เครื่องพันธนาการและหลักเกณฑ์การใช้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง โดยให้คำนึงถึงผู้ต้องกักขังที่พิการทางกายด้วย ทั้งนี้ ต้องมีไซ้ตรวนหรือ

เครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

เมื่อมีเหตุตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขัง อาจสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามวรรคสอง โดยให้บันทึกเหตุผลหรือความจำเป็นไว้ด้วยและให้เพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวนั้น สิ้นสุดลง

๖.๒ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตุภัณฑ์ หรือ สิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือ จากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ของสถานที่กักขังหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๕/๒)

มาตรา ๕/๒ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ความสงบเรียบร้อยตามวรรคหนึ่งให้หมายความเฉพาะการป้องกันเหตุร้าย และรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง”

๖.๓ กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแล ทางการแพทย์ที่เหมาะสมและต้องได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ และกำหนดให้ นำผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปทำการฝากครรภ์ พร้อมกับพิจารณาอนุญาตให้ออกไป คลอดบุตรได้ตามความจำเป็น เมื่อคลอดบุตรแล้วให้อยู่พักรักษาตัวต่อไปภายหลังการคลอด บุตรได้ ทั้งนี้ โดยนับระยะเวลาที่อยู่นอกสถานที่กักขังเป็นระยะเวลาที่กักขังด้วย (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘/๑)

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ “มาตรา ๘/๑ ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแล ทางการแพทย์ที่เหมาะสมและต้องได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์

ให้นำผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปทำการฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลในท้องที่ที่สถานที่กักขังนั้นตั้งอยู่ พร้อมกับพิจารณาอนุญาตให้ออกไปคลอดบุตรได้ ตามความจำเป็น เมื่อคลอดบุตรแล้วให้ผู้ต้องกักขังหญิงผู้คลอดบุตรอยู่พักรักษาตัวไปภายหลัง การคลอดบุตรได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันคลอด ในกรณีที่จะต้องพักรักษาตัวนานกว่านี้ ให้เสนอความเห็นของแพทย์ผู้ทำการคลอดเพื่อขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับ บัญชาสถานที่กักขัง ทั้งนี้ โดยนับระยะเวลาที่อยู่นอกสถานที่กักขังเป็นระยะเวลาที่กักขังด้วย ในกรณีที่ระยะเวลาที่กักขังของผู้ต้องกักขังหญิงสิ้นสุดลงในระหว่างระยะเวลา ตามวรรคสอง ให้ปล่อยตัวผู้ต้องกักขังหญิงนั้นไป

๖.๔ กำหนดให้สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร ได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและโภชนาการ และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่มีเหตุผลทางด้านสุขภาพ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘/๒)

มาตรา ๘/๒ สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร ได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและโภชนาการ และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่มีเหตุผลทางด้านสุขภาพ”

๖.๕ แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษกรณีผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปชั่วคราวในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องกักขัง แล้วไม่กลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ปล่อยไป ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคสอง)

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
“ผู้ต้องกักขังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๖.๖ แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขัง (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) เข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) นำ หีง หรือกระทำได้ด้วยประการใดให้เข้ามา หรือให้ออกไปจากสถานที่กักขังซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ครอบครองหรือใช้ในสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) รับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องกักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่ง (๑) ไม่ใช่บังคับแก่ผู้ต้องกักขัง

ถ้าผู้กระทำผิดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ให้ลงโทษ

ทวิคุณ

เงินตราและสิ่งของต้องห้ามที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรานี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น”

หมายเหตุ กรณีสิ่งของต้องห้าม ปัจจุบันเป็นไปตามที่ กฎกระทรวงว่าด้วยสิ่งของต้องห้ามนำเข้ามาในสถานที่กักขัง พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนด

๖.๗ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่ได้กระทำความผิดลหุโทษ* ภายในสถานที่กักขังได้ โดยให้แสดงเหตุผลประกอบ และเมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้ว ให้คดีอาญานั้น เป็นอันเลิกกัน (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

“มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับได้กระทำความผิดอาญาขึ้น ภายในสถานที่กักขังซึ่งเป็นความผิดลหุโทษ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่ กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยผู้ต้องกักขังได้ โดยให้แสดงเหตุผลประกอบการวินิจฉัย สั่งการด้วย

เมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน”

๖.๘ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับบรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามความ ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ที่ใช้บังคับอยู่ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

* ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง

ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

กับร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง

ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖</p> <p>“มาตรา ๕/๑ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังเว้นแต่</p> <p>(๑) มีพฤติการณ์ที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น</p> <p>(๒) มีพฤติกรรมหรืออาการสื่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริตซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น</p> <p>(๓) เมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขังและมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี</p> <p>เครื่องพันธนาการและหลักเกณฑ์การใช้ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้คำนึงถึงผู้ต้องกักขังที่พิการทางกายด้วย ทั้งนี้ ต้องมิใช่ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า</p> <p>เมื่อมีเหตุตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังอาจสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามวรรคสอง โดยให้บันทึกเหตุผลหรือความจำเป็นไว้ด้วยและให้เพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง</p> <p>มาตรา ๕/๒ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด</p>	<p>เพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้งอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ต้องกักขังหรือบุคคลอื่น และเพื่อป้องกันผู้ต้องกักขังหลบหนีเมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขังและมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี</p> <p>เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันเหตุร้ายของสถานที่กักขัง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ความสงบเรียบร้อยตามวรรคหนึ่งให้หมายความเฉพาะ การป้องกันเหตุร้ายและรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ และ มาตรา ๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตาม ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖</p> <p>“มาตรา ๘/๑ ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับ การช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ที่เหมาะสมและต้องได้รับ การตรวจสอบสุขภาพโดยแพทย์</p> <p>ให้นำผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปทำการฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลในท้องที่ที่สถานที่กักขังนั้นตั้งอยู่ พร้อมกับพิจารณาอนุญาตให้ออกไปคลอดบุตรได้ตามความจำเป็น เมื่อคลอดบุตรแล้วให้ผู้ต้องกักขังหญิงผู้คลอดบุตรอยู่ที่รักษาต่อไป ภายหลังการคลอดบุตรได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันคลอด ในกรณีที่ จำเป็นต้องพักรักษาตัวนานกว่านี้ ให้เสนอความเห็นของแพทย์ ผู้ทำการคลอดเพื่อขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้า บังคับบัญชาสถานที่กักขัง ทั้งนี้ โดยนับระยะเวลาที่อยู่นอกสถานที่ กักขังเป็นระยะเวลากักขังด้วย</p> <p>ในกรณีที่ระยะเวลากักขังของผู้ต้องกักขังหญิงสิ้นสุดลง ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ปล่อยตัวผู้ต้องกักขังหญิงนั้นไป</p> <p>มาตรา ๘/๒ สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิง ที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตรได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและ โภชนาการ และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสม ให้แก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่ มีเหตุผลทางด้านสุขภาพ”</p>	<p>เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องข้อกำหนด สหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงใน เรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิด หญิง</p> <p>เพื่อให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ได้รับอาหารที่เพียงพอ และเป็นไปตามหลักโภชนาการ</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องกักขัง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถย้ายผู้ต้องกักขังไปกักขังไว้ที่อื่นได้ทันทีทั้งนี้ จะปล่อยผู้ต้องกักขังไปชั่วคราวก็ได้ แต่ผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่กักขังภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ปล่อยไป</p> <p>ผู้ต้องกักขังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคก่อนโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา ๑๐ ผู้ใดเข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือส่งมอบเงินตราแก่ผู้ต้องกักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนำเข้ามาในสถานที่กักขังซึ่งสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ให้ลงโทษทวีคูณ</p> <p>เงินตราและสิ่งของต้องห้ามที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรานี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ผู้ต้องกักขังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>(๑) เข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>(๒) นำ ทิ้ง หรือกระทำด้วยประการใดให้เข้ามา หรือให้ออกไปจากสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๓) ครอบครองหรือใช้ในสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๔) รับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องกักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ความในวรรคหนึ่ง (๑) ไม่ใช้บังคับแก่ผู้ต้องกักขัง ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ให้ลงโทษทวีคูณ</p> <p>เงินตราและสิ่งของต้องห้ามที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรานี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น”</p>	<p>เพื่อปรับปรุงอัตราโทษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบความผิดต่อสถานที่กักขังให้ครอบคลุมกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสถานที่กักขัง</p>

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖	ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖</p> <p>“มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่ต้องกักขังแทนค่าปรับ ได้กระทำความผิดอาญาขึ้นภายในสถานที่กักขังซึ่งเป็นความผิด หลุโทษ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่ กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยผู้ต้องกักขังได้ โดยให้แสดง เหตุผลประกอบการวินิจฉัยสั่งการด้วย</p> <p>เมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน”</p> <p>มาตรา ๘ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวล กฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติ นี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับ บัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัย ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่ได้กระทำความผิดอาญา หลุโทษ ขึ้นภายในสถานที่กักขัง</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ชื่อ

“ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.”

๒. ส่วนราชการผู้เสนอ

กระทรวงยุติธรรม

๓. ความเป็นมา

ด้วยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นกฎหมายหลักสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง ซึ่งประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางส่วนยังไม่ชัดเจนครอบคลุมเพียงพอ และด้วยข้อจำกัดดังกล่าวเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องการควบคุมผู้ต้องกักขังบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรัฐ ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ อันเป็นการพัฒนาพฤติกรรมผู้กระทำผิด และเป็นการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดหลักการให้มีการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องกักขังที่วิกลจริต หรือกรณีนำผู้ต้องกักขังออกไปภายนอกสถานที่กักขัง, การรับรองสิทธิการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ และถวายฎีกา แก่ผู้ต้องกักขัง, การกำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่มีครรภ์ถือว่าเป็นผู้ป่วยเจ็บโดยอนุโลม, การปรับปรุงฐานความผิด และระวางโทษความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน, การกำหนดมาตรการตรวจการสื่อสารของผู้ต้องกักขังเพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ ป้องกันเหตุร้าย หรือรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง และการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังสามารถใช้มาตรการลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่กระทำความผิดเล็กน้อยเพียงลหุโทษขึ้นในสถานที่กักขัง แทนที่จะส่งดำเนินคดีตามกฎหมายได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ในประเด็นดังกล่าว

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นไปด้วยความถูกต้องและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากภารกิจด้านควบคุมผู้ต้องกักขัง พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่โดยที่พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีบทบัญญัติบางส่วนไม่ครอบคลุมชัดเจนต่อการปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมหลักการในเรื่องดังกล่าวในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

/๔.๓ ปัญหา...

* ที่มา : กองนิติการ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังนี้

(๑) กำหนดข้อยกเว้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องกักขังที่วิกลจริตและกรณีการควบคุมตัวผู้ต้องกักขังไปนอกสถานที่กักขัง

(๒) กำหนดบทบัญญัติรับรองซึ่งสิทธิให้ผู้ต้องกักขังที่จะสามารถยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ ยื่นเรื่องราวใด ๆ และถวายฎีกา

(๓) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตูกัมภ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารที่มีจากหรือถึงผู้ต้องกักขัง เพื่อป้องกันเหตุร้าย และรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขังได้

(๔) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงมีครรภ์ถือเป็นผู้ป่วยเจ็บโดยอนุโลม

(๕) เพิ่มระวางโทษสำหรับ ผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปแล้วไม่กลับมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร จากเดิมปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท เป็นไม่เกินสองหมื่นบาท

(๖) กำหนดให้การรับเงินตราหรือสิ่งของต้องห้าม การครอบครองเก็บรักษา หรือใช้ในสถานที่กักขัง และการนำเข้ามาหรือออกไปซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวจากสถานที่กักขังถือเป็นความผิด และเพิ่มระวางโทษแก่ผู้กระทำความผิด จากเดิมจำคุกไม่เกินสามเดือน ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นจำคุกไม่เกินห้าปี ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ทรัพย์สินเช่นว่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน

(๗) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจที่จะดำเนินการลงโทษทางวินัยแทนการส่งเรื่องเพื่อดำเนินคดีอาญา กรณีผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับกระทำความผิดอาญาในความผิดมูลโทษ หรือความผิดมาตรา ๑๐ ตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานที่กักขัง

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุดุตประสงคฺของภารกิจ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังเป็นการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากได้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังในเรื่องใดๆ โดยไม่มีกฎหมายรองรับย่อมเป็นการละเมิดสิทธิของบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ครอบคลุมชัดเจน โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุดุตประสงคฺเดียวกัน

แม้ผู้ต้องกักขังเป็นบุคคลที่ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังจำเป็นต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้ จึงจะดำเนินการได้ กล่าวคือจะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายให้อำนาจเท่านั้น การจะนำมาตราการทางการบริหารเข้าดำเนินการอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ดังนั้น มาตรการหรือทางเลือกอื่นที่จะทำให้สามารถบรรลุดุตประสงคฺในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง นอกจากมาตรการในทางกฎหมายจึงไม่มี

๔.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องได้

การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ในเรื่องหลักการที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง รวมทั้งสิทธิในเรื่องต่าง ๆ ของผู้ต้องกักขัง นั้น จะทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว มีความชัดเจนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และผู้ต้องกักขังเองก็จะได้รับประโยชน์จากการรับรองสิทธิต่าง ๆ ให้ดังกล่าว

๕. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

ภารกิจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังเกี่ยวข้องโดยตรงกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม เป็นการใช้อำนาจบังคับต่อบุคคล ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบและมีอำนาจหน้าที่ในปัจจุบัน คือ กรมราชทัณฑ์ โดยสถานที่กักขัง ดังนั้น ผู้ทำภารกิจทั้งในส่วนของปฏิบัติต่อ ผู้ต้องกักขัง และการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ จึงควรเป็นหน้าที่ของรัฐ

๖. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๖.๑ ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บางมาตราไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังในภารกิจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องบทบัญญัติรับรองสิทธิของผู้ต้องกักขัง อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงจำเป็นต้องทำการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เสียใหม่ เพื่อให้การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๖.๒ การใช้บังคับของกฎหมาย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มีเจตนารมณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจบังคับกับผู้ต้องกักขังเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม จึงสมควรกำหนดให้เป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร และต้องเป็นหน้าที่ของรัฐ (กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม) ที่จะต้องดำเนินการกิจให้เป็นไปตามกฎหมายและเกิดประสิทธิผลต่อไป

๖.๓ สภาพบังคับของกฎหมาย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้เป็นหลักการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการณ์มากยิ่งขึ้น และกำหนดถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากมีผู้ฝ่าฝืนจะต้องรับโทษตามกฎหมายทั้งทางอาญาและวินัย

๗. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังเป็นการเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นแต่อย่างใด

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

ประเด็นที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังและคุ้มครองสิทธิประโยชน์แก่ผู้ต้องกักขังเป็นหลัก โดยบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้เมื่อมีผลประกาศบังคับใช้ อยู่ในวิสัยที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบ คือ กรมราชทัณฑ์ปฏิบัติได้โดยไม่เกิดความยุ่งยาก หรือเกิดภาระหน้าที่เกินสมควร เนื่องจากส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และเป็นความจำเป็นที่รัฐจะต้องสนับสนุนทั้งบุคลากรและงบประมาณที่เหมาะสมกับภารกิจต่อไป

/การแก้ไข...

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ครั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่ประชาชน และไม่ได้จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยทั่วไป แต่มีผลกับผู้ต้องกักขังเป็นการเฉพาะ

๙. ความพร้อมของรัฐ

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นกรณีให้มีกฎหมายเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่มีผลต่อด้านอัตราค่าเลี้ยงคน ค่าเลี้ยงเงิน หรือ ความรู้ของหน่วยงาน เมื่อกฎหมายประกาศมีผลบังคับใช้ สามารถใช้บุคลากร งบประมาณ ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบัน ดำเนินการได้

๑๐. วิธีการดำเนินการและการตรวจสอบ

เมื่อพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ฉบับซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมีผลประกาศบังคับใช้ กรมราชทัณฑ์ต้องเตรียมการในส่วนที่จะต้องเสนอให้มีกฎกระทรวง และกำหนดวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะนำไป ดำเนินการกับผู้ต้องกักขัง โดยยึดหลักการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง และ สอดคล้องกับหลักการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖

๑๑. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังฯ ที่เสนอแก้ไขเพิ่มเติม บางมาตรา (ร่างมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๓) ได้กำหนดให้ออกอนุบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และบรรลु วัตถุประสงค์ตามภารกิจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

๑๒. การรับฟังความคิดเห็น

การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง ตามประมวลกฎหมาย อาญา พ.ศ.๒๕๐๖ ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายของกรมราชทัณฑ์ และได้เชิญผู้แทน จากสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งผู้บริหารในกรมราชทัณฑ์มาร่วมพิจารณาให้ความเห็นเรียบร้อยแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๓๓/๒๕๕๘

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๓๐๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่าคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง บางกรณีและมีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขังได้ (เพิ่มมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๓)

(๒) กำหนดการรับรองสิทธิของผู้ต้องกักขังที่จะยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ หรือยื่นเรื่องราวใด ๆ หรือถวายฎีกา (เพิ่มมาตรา ๕/๒)

(๓) กำหนดการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังหญิงที่มีครรภ์ให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาล เช่นเดียวกับผู้หญิงมีครรภ์โดยทั่วไป (เพิ่มวรรคสี่ของมาตรา ๘)

(๔) เพิ่มอัตราโทษของผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยตัวไปกรณีมีเหตุฉุกเฉินไม่ปลอดภัยแก่ผู้ต้องกักขังแล้วไม่กลับมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร และเพิ่มฐานความผิดและกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสถานที่กักขังให้หนักขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจที่จะดำเนินการลงโทษทางวินัยแทนการส่งเรื่องเพื่อดำเนินคดีอาญา กรณีผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับ กระทำผิดอาญาในความผิดลหุโทษ ความผิดตามมาตรา ๑๐ ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของสถานที่กักขังที่ไม่ร้ายแรง หรือความผิดฐานพยายามหลบหนีสถานที่กักขัง (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๒. ข้อสังเกตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๓ สำนักงานศาลยุติธรรม เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๕/๑ ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังหรือผู้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจที่จะสั่งให้ใช้หรือเพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการในบางกรณีตามมาตรา นี้ เพื่อให้การใช้เครื่องพันธนาการดังกล่าวมีความเหมาะสมกับประเภทคดีหรือสภาพของผู้ต้องกักขัง ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาในการใช้เครื่องพันธนาการดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้การใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความรอบคอบและเหมาะสม โดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องกักขังเป็นสำคัญ ซึ่งอาจจะกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ในกฎกระทรวง

(๒) ร่างมาตรา ๕/๓ ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตูกณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงนั้น การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังกล่าวอาจเป็นการกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องกักขังเกินควร เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๔ กำหนดให้ผู้ต้องโทษกักขังต้องถูกกักตัวไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้อันมิใช่เรือนจำ สถานีตำรวจหรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน หรือถ้าศาลเห็นสมควรจะให้กักขังไว้ในที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเองหรือของผู้อื่นที่ยินยอมรับผู้นั้นไว้ หรือสถานที่อื่นที่อาจกักขังได้ เพื่อให้เหมาะสมกับประเภทหรือสภาพของผู้ถูกกักขังได้ และมาตรา ๒๕ ที่กำหนดให้ผู้ต้องโทษกักขังมีสิทธิรับและส่งจดหมายได้ ดังนั้นผู้ต้องกักขังจึงเป็นบุคคลที่ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพบางประการเท่านั้น ประกอบกับระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขอหรือตรวจค้นสิ่งของต่าง ๆ ที่บุคคลภายนอกนำเข้ามาหรือออกจากสถานที่กักขัง ส่งมอบให้หรือรับจากผู้ต้องกักขังในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าบุคคลภายนอกที่มาขออนุญาตหรือได้รับอนุญาตให้เยี่ยม หรือติดต่อแล้วมีสิ่งของที่ยังไม่ได้รับอนุญาต หรือเงินตรา หรือสิ่งของต้องห้าม ซึ่งรวมถึงโทรศัพท์ หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น รวมทั้งอุปกรณ์สำหรับสิ่งของดังกล่าว และวัตถุ หรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือเสื่อมเสียต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย ซึ่งมาตรการดังกล่าว นับว่าเป็นการป้องกันเหตุร้ายได้เพียงพอและครอบคลุมแล้ว

๓. สารະสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอแล้วสรุปผลการพิจารณาได้ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ร่างมาตรา ๓ ซึ่งเพิ่มมาตรา ๕/๑ มีหลักการห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังนั้น ได้มีการแก้ไขถ้อยคำเกี่ยวกับข้อยกเว้นให้ใช้เครื่องพันธนาการ ดังนี้

(๑) ตาม (๑) ของมาตรา ๕/๑ ได้ตัดข้อความว่า “เป็นบุคคลซึ่งอาจจะทำอันตราย” และใช้คำว่า “มีพฤติกรรมที่จะทำอันตราย” เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังได้ เมื่อผู้ต้องกักขังนั้นมีพฤติกรรมที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) ตาม (๒) ของมาตรา ๕/๑ ได้ตัดข้อความว่า “จิตบกพร่อง โรครจิต หรือจิตฟั่นเฟือน” ออกเนื่องจากอาการดังกล่าวแพทย์จะเป็นผู้วินิจฉัยและเมื่อผู้ต้องกักขังมีอาการดังกล่าวก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อไป และได้ปรับปรุงถ้อยคำเป็น “มีพฤติกรรมหรืออาการส่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริต” เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังได้เมื่อมีพฤติกรรมหรืออาการส่อว่าผู้ต้องกักขังเป็นบุคคลวิกลจริต ซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่นได้

นอกจากนี้ ได้แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๕/๑ โดยกำหนดให้การใช้เครื่องพันธนาการต้องคำนึงถึงผู้ต้องกักขังที่พิการทางกายด้วย เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องกักขังที่พิการทางกาย พร้อมกับกำหนดประเภทของเครื่องพันธนาการซึ่งออกโดยกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ว่าจะต้องมีไซ้ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่าเนื่องจากผู้แทนกรมราชทัณฑ์ชี้แจงว่าปัจจุบันเครื่องพันธนาการที่จะใช้แก่ผู้ต้องกักขังไม่มีกฎหมายกำหนดประเภทไว้โดยเฉพาะ จึงถือตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๕๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ (ได้แก่ ไซ้ตรวน กุญแจมือ กุญแจเท้า ไซ้ล่าม และชุดกุญแจมือและกุญแจเท้า) และได้แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามเกี่ยวกับผู้มีอำนาจสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการ และการเพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวนั้นสิ้นสุดลงด้วย เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรม

๓.๒ ได้ตัดร่างมาตรา ๕/๒ เดิม ออก เนื่องจากปัจจุบันผู้ต้องกักขังมีสิทธิในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ หรือยื่นเรื่องราวใด ๆ หรือถวายฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง พ.ศ. ๒๕๔๙

๓.๓ ร่างมาตรา ๓ ซึ่งเพิ่มมาตรา ๕/๓ เดิม มีหลักการเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย หรือสิ่งสื่อสารซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง โดยได้แก้ไขถ้อยคำเทียบเคียงตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และกำหนดให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ออกระเบียบในเรื่องนี้ นอกจากนี้ ได้ตัดวรรคสองของร่างมาตรา ๕/๓ เดิม เกี่ยวกับการยื่นเรื่องราวใด ๆ ที่ยื่นตามมาตรา ๕/๒ เดิม ออก และกำหนดวรรคสองขึ้นใหม่เป็น “ความสงบเรียบร้อยตามวรรคหนึ่งให้หมายความเฉพาะการป้องกันเหตุร้ายและรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา

สำหรับข้อสังเกตของสำนักงานศาลยุติธรรมเกี่ยวกับร่างมาตรา ๕/๓ เดิม ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอว่ากรณีที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังกล่าวอาจเป็นการกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องกักขังเกินควรนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ควรต้องกำหนดหลักการนี้ไว้ในร่างมาตรานี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคม หรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขังโดยให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมราชทัณฑ์กำหนด

เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (ร่างมาตรา ๓)

๓.๔ ร่างมาตรา ๔ เพิ่มวรรคสี่ของมาตรา ๘ โดยมีหลักการให้ผู้ต้องกักขังที่เป็นหญิงมีครรภ์ได้รับการดูแลหรือรักษาพยาบาลภายนอกสถานที่กักขังได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า หลักการในเรื่องดังกล่าวควรยกฐานะขึ้นเป็นมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒ ให้ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีไขการคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (The United Nations rules for the treatment of women prisoners and non custodial measures for women offenders) ดังนี้

(๑) มาตรา ๘/๑ ได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนเพื่อให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ที่เหมาะสม รวมทั้งให้นับระยะเวลาที่ผู้ต้องกักขังหญิงได้รับอนุญาตให้ออกไปคลอดบุตรหรือเพื่อพักรักษาหลังคลอดบุตร ณ โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลซึ่งอยู่ภายนอกสถานที่กักขังเป็นระยะเวลาที่กักขังด้วย

(๒) มาตรา ๘/๒ ได้กำหนดให้สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตรได้รับคำแนะนำด้านสุขภาพและโภชนาการ และจัดอาหารให้เพียงพอแก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ซึ่งผู้แทนกรมราชทัณฑ์ชี้แจงว่าในทางปฏิบัติได้ดำเนินการเรื่องนี้อยู่แล้ว

๓.๕ ร่างมาตรา ๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ มีหลักการแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดและอัตราโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสถานที่กักขังให้หนักขึ้น โดยได้แก้ไขรายละเอียดลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรานี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น พร้อมกับแก้ไขอัตราโทษจำคุกและอัตราโทษปรับให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราโทษทางอาญาที่กำหนดโทษจำคุกหนึ่งปีต่ออัตราค่าปรับสองหมื่นบาท โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ความผิดตามมาตรานี้ควรกำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

๓.๖ ร่างมาตรา ๗ ซึ่งเพิ่มมาตรา ๑๐/๑ มีหลักการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจลงโทษฐานผิดวินัยแทนการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ต้องกักขังได้ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับนั้นได้กระทำความผิดลหุโทษภายในสถานที่กักขัง ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของสถานที่กักขังที่ไม่ร้ายแรง หรือความผิดฐานพยายามหลบหนีสถานที่กักขัง แต่ไม่ตัดสิทธิของเอกชนเป็นโจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า การลงโทษฐานผิดวินัยมีความแตกต่างจากการลงโทษทางอาญาซึ่งโดยปกติไม่สามารถนำมาลงโทษแทนกันได้ กรมราชทัณฑ์จึงควรกำหนดแยกกันระหว่างความผิดที่มีโทษหนักกับความผิดที่มีโทษเล็กน้อย ซึ่งความผิดลหุโทษหรือที่มีโทษเล็กน้อยเท่านั้นที่เหมาะสมที่จะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจที่จะดำเนินการลงโทษฐานผิดวินัยแทนการดำเนินคดีอาญาได้ โดยต้องแสดงเหตุผลประกอบการวินิจฉัยสั่งการด้วย และเมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยแล้วให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

๓.๗ แก้ไขบทเฉพาะกาล ในส่วนที่เกี่ยวกับการอ้างกฎหมายลำดับรองซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ซึ่งปัจจุบันกฎหมายลำดับรองซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ มีเพียงกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเท่านั้น (ร่างมาตรา ๘)

นอกจากนี้ ได้แก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งใช้บังคับเป็นเวลานาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังเป็นไปอย่างมีมาตรฐานและสอดคล้องกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชน โดยกำหนดห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ผู้ต้องกักขังมีพฤติการณ์หรือมีพฤติกรรมซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือจะหลบหนี กำหนดให้การใช้เครื่องพันธนาการต้องคำนึงถึงความพิการทางกายของผู้ต้องกักขัง เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องกักขังที่เป็นผู้พิการทางกาย และจำกัดประเภทของเครื่องพันธนาการที่นำมาใช้กับผู้ต้องกักขังด้วยว่าจะต้องมีไซ้ตรวนหรือเครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า นอกจากนี้ได้กำหนดวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (The United Nations rules for the treatment of women prisoners and non custodial measures for women offenders) โดยกำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและดูแลทางการแพทย์ที่เหมาะสมนับแต่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์มาอยู่ในสถานที่กักขัง โดยต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปฝากครรภ์ ออกไปคลอดบุตร และพักรักษาตัวหลังคลอดบุตร รวมทั้งจะต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ได้รับอาหารที่เพียงพอและเป็นไปตามหลักโภชนาการ และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตรอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๘

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. *

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นกฎหมายหลักสำคัญที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง ได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวนี้อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับบทบัญญัติบางส่วนยังไม่ชัดเจนครอบคลุมเพียงพอ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง และการดูแลผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และสถานที่กักขังให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

๑. เพื่อเป็นการป้องกันและยับยั้งอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายที่อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ต้องกักขังหรือบุคคลอื่น และเพื่อป้องกันผู้ต้องกักขังหลบหนีเมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขัง และมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี

๒. เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันเหตุร้ายของสถานที่กักขัง หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๓. เพื่อให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (The United Nations rules for the treatment of women prisoners and non custodial measures for women offenders)

๔. เพื่อให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ได้รับอาหารที่เพียงพอและเป็นไปตามหลักโภชนาการ

๕. เพื่อปรับปรุงอัตราโทษให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๖. เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบความผิดต่อสถานที่กักขังให้ครอบคลุมกับการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้นในสถานที่กักขัง

๗. เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับที่ได้กระทำความผิดอาญาโทษขึ้นภายในสถานที่กักขัง

๘. ทำให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว มีความชัดเจน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย และผู้ต้องกักขังเองก็จะได้รับประโยชน์จากการรับรองสิทธิต่าง ๆ

*ที่มา : เรียบเรียงโดย พัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย

แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์*

๑. แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศไทย

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ มีกฎหมายและระเบียบที่แตกต่างจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงทั่วไป ซึ่งมีกฎหมายและระเบียบแตกต่างจากผู้ต้องขังชายอยู่แล้ว สาเหตุสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์แตกต่างจากผู้ต้องขังกลุ่มอื่น เนื่องด้วยผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มผู้ต้องขังป่วยเจ็บอนุโลม ทำให้ต้องได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและทางจิตใจ เมื่อได้เข้ามาสู่เรือนจำหรือทัณฑสถาน จะมีการตรวจสุขภาพ ถ้าพบว่าตั้งครรภ์จะได้รับการปฏิบัติด้วยวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ ซึ่งจะจัดให้อยู่ในส่วนของมารดาและเด็ก โดยมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาตรวจรักษาและดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ โดยต้องจัดให้มีการฝากครรภ์และไปคลอดที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำหรือทัณฑสถาน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยมีผู้ต้องขังหญิงทั้งในทัณฑสถานหญิง ทัณฑสถานหญิงบำบัดพิเศษและในเรือนจำชาย ทำให้มาตรฐานในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ไม่ได้รับความเท่าเทียมกันในทุกเรือนจำ อีกทั้งในเรือนจำขนาดใหญ่หรือทัณฑสถานหญิงซึ่งมี “โครงการกำลังใจ” ซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เข้าไปดูแลผู้ต้องขังการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์จะได้รับการดูแลที่ดีและมีการจัดสถานที่ในการอยู่อาศัยที่เป็นสัดส่วนและมีบริเวณเหมาะสม ในขณะที่เรือนจำขนาดเล็กลงมาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์จะมีมาตรฐานที่ต่ำกว่า เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและการขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๒. แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษทางกรมราชทัณฑ์จะจัดให้มี Mother and Baby Units (MBUs) ไว้เป็นหน่วยงานที่ดูแลผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็ก สิ่งที่หน่วยงาน Mother and Baby Units (MBUs) ได้คำนึงลำดับแรก คือ ประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก โดยวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและมีมาตรฐานเดียวกันกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูภายนอกเรือนจำ เรือนจำไม่ใช่สถานที่ที่เหมาะสมแก่การเลี้ยงดูบุตร แต่ผู้หญิงซึ่งได้คลอดบุตรระหว่างการรับโทษนั้น การเลี้ยงดูทารกอย่างใกล้ชิดนับเป็นสิ่งที่ปรารถนามากที่สุด Mother and Baby Units (MBUs) ถือเป็นทรัพยากรของชาติผู้ต้องขังหญิงจะได้รับการประเมินความเหมาะสมในการเข้าสู่ Mother and Baby Units (MBUs) ซึ่งข้อควรคำนึงลำดับแรก คือ ประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก โดยวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและมีมาตรฐานเดียวกันกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูภายนอกเรือนจำ โดยหลักการที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ Prison Service Order (PSO) 4801 on Mother and Baby units

*ที่มา: บางส่วนจากบทความของ ปิยะลักษณ์ ทัททิกรณ์ เรื่อง “การปฏิบัติต่อหญิงมีครรภ์ในระหว่างการดำเนินคดีอาญา” สืบค้นจากเว็บไซต์ <https://www.learners.in.th/posts/490773> วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๘.

๑) การดูแลผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ทั้งในระยะก่อนคลอดหรือหลังคลอดควรสนับสนุนการให้นมของแม่เอง หากสามารถกระทำได้ในเรือนจำ

๒) ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์หรือผู้ต้องขังหญิงที่ไม่แข็งแรง ควรได้รับอาหารที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข ในส่วนของเจ้าหน้าที่ควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และพฤติกรรมของแม่เด็กขณะตั้งครรภ์และหลังคลอด เพราะฉะนั้นหน่วยงานจึงควรประเมินความเสี่ยงและฟังความเห็นของผู้ต้องขังหญิงรายนั้นด้วย

ผู้ต้องขังมีครรภ์จะถูกควบคุมตัวไว้ในเรือนจำจนใกล้ถึงกำหนดคลอด โดยจัดให้อยู่ในสถานที่พิเศษภายในเรือนจำ โดยจะมีการพาผู้ต้องขังไปฝากครรภ์และตรวจครรภ์ตามกำหนดที่แพทย์นัดในโรงพยาบาลของท้องถิ่นหรือที่คลินิกสูตินารีเวช มีการจัดเตรียมอาหารเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์และการนำผู้ต้องขังออกไปคลอดที่โรงพยาบาลท้องถิ่นที่เรือนจำตั้งอยู่ มีบริการดูแลหลังการคลอดโดยโรงพยาบาลของท้องถิ่น ในระหว่างการตั้งครรภ์ผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์จะถูกควบคุมตัวร่วมกับผู้ต้องขังอื่นหรือที่สถานพยาบาลในเรือนจำ เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์สามารถขอความช่วยเหลือจากผู้ต้องขังอื่น แต่ในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่ประสงค์จะพักร่วมกับผู้ต้องขังอื่นก็สามารถลงชื่อรับรองว่า ถ้าทางเรือนจำไม่สามารถช่วยเหลือได้ท่วงทีในกรณีฉุกเฉิน โดยเรือนจำจะจัดให้มีปุ่มกดเรียกในกรณีฉุกเฉินในห้องขังพิเศษของผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์และผู้ต้องขังหญิงใกล้คลอด

๓. แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการปกครองแยกเป็นมลรัฐจำนวนมาก การศึกษาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์จะศึกษาเฉพาะของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งแม้ว่าจะมีฐานะเป็นเพียงมลรัฐในหลายมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ในด้านงานราชทัณฑ์แล้ว ถือว่าใหญ่เป็นอันดับที่ ๓ ของโลก ซึ่งการดูแลผู้ต้องขังเป็นหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ โดยแต่ละมลรัฐก็จะมีกรมราชทัณฑ์ของตนเองและจัดให้มีการจัดตั้ง Prisoner Mother Facilities ซึ่งเป็นศูนย์ที่ดำเนินการรับผิดชอบเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้เลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง โดยมีโครงการนี้ได้วางรูปแบบให้มารดาได้อาศัยอยู่กับบุตร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างมารดากับบุตรและอนาคตที่ดี ซึ่งจะรักษาโดยแพทย์ประจำสถานพยาบาลเรือนจำหรือโรงพยาบาลในชุมชน ในด้านการดูแลผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์จะมีการให้บริการทางการแพทย์สำหรับผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์โดยเฉพาะ ตั้งแต่การรับตัวเข้ามาในเรือนจำ โดยทางเรือนจำจะทำการตรวจการตั้งครรภ์ของผู้ต้องขังหญิงทุกคน ซึ่งในระหว่างการตั้งครรภ์ผู้ต้องขังจะได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการเลี้ยงดูบุตร เมื่อใกล้คลอดทางเรือนจำจะนำผู้ต้องขังออกไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลในชุมชน และผู้ต้องขังจะต้องเตรียมการนำเด็กไปเลี้ยงดูและจะมีการประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการนำเด็กออกไปเลี้ยงดูภายนอกเรือนจำตามประมวลกฎหมายอาญาของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Penal Code) ได้มีการกำหนดว่า เมื่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ได้เข้ามาสู่เรือนจำจะต้องมีการดูแลสุขภาพตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ดังนี้

- ๑) ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามคำสั่งของแพทย์
- ๒) ได้รับข้อมูลในการดูแลสุขภาพทั้งก่อนการคลอดและหลังคลอด
- ๓) ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการคลอดและการอบรมดูแลเด็ก
- ๔) ได้รับบริการทางการแพทย์ด้านทันตกรรม

ทั้งนี้ เมื่อผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ครบกำหนดคลอด ให้เจ้าหน้าที่นำส่งตัวผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ไปคลอดที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ เพื่อวัตถุประสงค์ในการคลอดและคำนึงถึงความปลอดภัยในการคลอดโดยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในด้านการให้บริการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการคลอด

จะเห็นได้ว่ารัฐจะจัดให้มีบริการทางการแพทย์และการบริการทางสังคมแก่ผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์และมีการบริการสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ทั้งนี้เรือนจำจะจัดให้มีสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังอย่างเต็มที่ตามที่ผู้ต้องขังพึงได้รับและในระหว่างการตั้งครรภ์ของผู้ต้องขังจะได้เรียนรู้ทักษะการเลี้ยงดูบุตร เมื่อผู้ต้องขังใกล้คลอดทางเรือนจำจะนำผู้ต้องขังออกไปคลอดบุตรที่โรงพยาบาลในชุมชน มีการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ในเรือนจำให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนและสิทธิของผู้ต้องขัง แต่ในขณะเดียวกันก็เข้มงวดในการปฏิบัติตนตามหน้าที่ของผู้ต้องขังด้วย เมื่อคลอดแล้วผู้ต้องขังจะต้องเตรียมการสำหรับการนำเด็กไปเลี้ยงดู โดยจะทำการประสานงานกับชุมชนเพื่อนำเด็กออกไปเลี้ยงดูภายนอกเรือนจำ

ข้อมูลสถิติผู้ต้องขัง*
(ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๘)

สถิติผู้ต้องขัง	สูงอายุ			พิการ			ไม่มีญาติเยี่ยม			เด็กติดผู้ต้องขัง			ผู้ต้องขังหญิง ทั้งหมด
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
พ.ศ.2553	3,193	655	3,848	1,621	124	1,745	16,912	3,334	20,246	91	70	161	194
พ.ศ.2554	3,358	798	4,156	1,685	135	1,820	18,249	2,723	20,972	96	101	197	289
พ.ศ.2555	2,808	683	3,491	1,471	164	1,635	16,547	3,201	19,748	123	124	247	292
พ.ศ.2556	2,692	792	3,484	1,537	186	1,723	15,914	3,996	19,910	131	111	242	256
พ.ศ.2557	3,381	1,035	4,416	2,083	208	2,291	25,935	5,453	31,388	147	127	274	244
พ.ศ.2558	3,506	1,123	4,629	2,065	216	2,281	21,955	4,294	26,249	143	123	266	226

*ที่มา : กองสังคมสงเคราะห์ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. ข้อมูล ณ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๓๕๐๓๔ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา
พ.ศ. ๒๕๐๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖
เป็นปีที่ ๑๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวล
กฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ผู้ต้องกักขัง” หมายความว่า ผู้ที่ถูกกักขังตามหมายกักขังของศาล
“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมราชทัณฑ์

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดสถานที่กักขังและประเภทของสถานที่กักขัง
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๐/ตอนที่ ๑๐๙/หน้า ๓๐๙/๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

มาตรา ๕ ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ และวินัยเกี่ยวกับการกักขัง และวิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมาย อาญา ในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) การรับและการปล่อยตัว
- (๒) การเยี่ยมและการติดต่อ
- (๓) ประโยชน์ เงินทดแทนและรางวัล
- (๔) การทำงาน การศึกษาและการอบรม
- (๕) การอนามัยและการสุขาภิบาล
- (๖) วิธีการกักขัง
- (๗) การปกครอง
- (๘) ทรัพย์สินของผู้ต้องกักขัง
- (๙) ชนิดอาวุธประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๑๐) อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้อาวุธนอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ต้องกักขังได้เท่าที่ เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องกักขังกำลังหลบหนีหรือพยายามหลบหนีและไม่มีทางจะป้องกันอย่างอื่น นอกจากใช้อาวุธ
- (๒) ผู้ต้องกักขังก่อความไม่สงบขึ้นและไม่ยอมเชื่อฟังพนักงานเจ้าหน้าที่ห้ามปราม
- (๓) ผู้ต้องกักขังใช้กำลังทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น

มาตรา ๗ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ต้องกักขังได้เท่าที่เหมาะสมแก่ พฤติการณ์แห่งกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ต้องกักขังขัดขืนไม่ยอมวางอาวุธ ในกรณีที่อาจเกิดอันตรายขึ้น และไม่มีทาง อื่นที่จะทำให้ผู้ต้องกักขังนั้นวางอาวุธได้
- (๒) ผู้ต้องกักขังตั้งแต่สามคนขึ้นไปกำลังหลบหนีโดยมีอาวุธแม้แต่คนใดคนหนึ่งไม่ ยอมหยุดในเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้หยุด และไม่มีทางอื่นที่จะจับกุมได้
- (๓) ผู้ต้องกักขังตั้งแต่สามคนขึ้นไปก่อการวุ่นวาย เปิดหรือพยายามเปิด ทำลายหรือ พยายามทำลาย ประตู รั้วหรือกำแพงสถานที่กักขัง
- (๔) ผู้ต้องกักขังใช้อาวุธทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น
ถ้ามีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วยและอยู่ในวิสัยที่จะรับคำสั่งได้ จะใช้อาวุธปืนได้ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นแล้ว

มาตรา ๘ เมื่อผู้ต้องกักขังผู้ใดป่วยเจ็บ และถ้ารักษาพยาบาลอยู่ในสถานที่กักขังจะ ไม่สามารถรักษาพยาบาลให้เขาได้ อธิบดีจะอนุญาตให้ผู้ต้องกักขังผู้นั้นไปรักษาตัวในสถานที่อื่นใด นอกสถานที่กักขังโดยกำหนดเงื่อนไขอย่างใดแล้วแต่จะเห็นสมควรก็ได้

ถ้ามีความจำเป็นจะต้องรับการรักษาด่วนนอกสถานที่กักขังโดยรีบด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังจะอนุญาตให้ออกไปรักษาด่วนนอกสถานที่กักขังก่อนก็ได้แล้วรายงานอธิบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ในระหว่างการรักษาด่วนอยู่ในสถานที่ดังกล่าวมานี้ ให้ถือว่าเป็นการกักขังอยู่ในสถานที่กักขังด้วย

มาตรา ๙ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ต้องกักขัง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถย้ายผู้ต้องกักขังไปกักขังไว้ที่อื่นได้ทันเวลาที่ จะปล่อยผู้ต้องกักขังไปชั่วคราวก็ได้ แต่ผู้ต้องกักขังที่ถูกปล่อยไปนั้นต้องกลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่กักขังภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ปล่อยไป

ผู้ต้องกักขังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคก่อนโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดเข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือส่งมอบเงินตราแก่ผู้ต้องกักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนำเข้ามาในสถานที่กักขังซึ่งสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ให้ลงโทษทัณฑ์

เงินตราและสิ่งของต้องห้ามที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรานี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม*รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติว่า ผู้ใดต้องโทษกักขัง ให้กักตัวไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้อันมิใช่เรือนจำ และผู้ต้องโทษกักขังจะต้องทำงานตามระเบียบข้อบังคับ และวินัย ของสถานที่กักขัง โดยที่ยังไม่มีกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อจะให้การปฏิบัติแก่ผู้ต้องกักขังได้เป็นไปด้วยความสะดวกและเรียบร้อย

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕^๒

มาตรา ๑๐๔ ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ให้แก้ไขคำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

(๕)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 10199
วันที่..... 6 ต.ค. 2558
เวลา..... 14.57 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ ๗๕๐ ๗๕

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่..... ๕๖๓๓/๕๘ วันที่..... ๖ ต.ค. / ๒๕๕๘
เวลา..... ๑๖.๐๗ น. พ.ร.บ.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ

รับที่..... ๕๖๓๓ / ๒๕๕๘

วันที่..... ๖ / ๓.๑. / ๒๕๕๘

เวลา..... ๑๖.๑๗ น.

สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (มาพันซ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขังและประเภทของเครื่องพันธนาการ (เพิ่มมาตรา ๕/๑)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสตุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง (เพิ่มมาตรา ๕/๒)

(๓) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ และด้านโภชนาการที่เหมาะสม (เพิ่มมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒)

(๔) ปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง และการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๕) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจลงโทษฐานผิดวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับซึ่งได้กระทำความผิดโทษในสถานที่กักขังนั้น และเมื่อลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้วให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกัน (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ใช้บังคับเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักการทางด้านสิทธิมนุษยชน ถูกต้องเหมาะสม และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขัง
ตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒
แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖
“มาตรา ๕/๑ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่
(๑) มีพฤติการณ์ที่จะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
(๒) มีพฤติกรรมหรืออาการส่อว่าเป็นบุคคลวิกลจริตซึ่งอาจจะทำอันตรายต่อชีวิต
หรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น
(๓) เมื่อถูกควบคุมตัวไปนอกสถานที่กักขังและมีพฤติการณ์ว่าจะหลบหนี
เครื่องพันธนาการและหลักเกณฑ์การใช้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง โดยให้คำนึงถึงผู้ต้องกักขังที่พิการทางกายด้วย ทั้งนี้ ต้องมิใช่ตรวนหรือ
เครื่องพันธนาการอื่นที่หนักกว่า

เมื่อมีเหตุตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขัง อาจสั่งให้ใช้เครื่องพันธนาการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามวรรคสอง โดยให้บันทึกเหตุผลหรือความจำเป็นไว้ด้วยและให้เพิกถอนการใช้เครื่องพันธนาการเมื่อเหตุดังกล่าวนั้น สิ้นสุดลง

มาตรา ๕/๒ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ความสงบเรียบร้อยตามวรรคหนึ่งให้หมายความเฉพาะการป้องกันเหตุร้าย และรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่กักขัง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

“มาตรา ๘/๑ ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์ที่เหมาะสมและต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพโดยแพทย์

ให้นำผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ออกไปทำการฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลในท้องที่ที่สถานที่กักขังนั้นตั้งอยู่ พร้อมกับพิจารณาอนุญาตให้ออกไปคลอดบุตรได้ตามความจำเป็น เมื่อคลอดบุตรแล้วให้ผู้ต้องกักขังหญิงผู้คลอดบุตรอยู่พักรักษาต่อไปภายหลังการคลอดบุตรได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันคลอด ในกรณีที่ต้องพักรักษาตัวนานกว่านี้ ให้เสนอความเห็นของแพทย์ผู้ทำการคลอดเพื่อขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขัง ทั้งนี้ โดยนับระยะเวลาที่อยู่นอกสถานที่กักขังเป็นระยะเวลาที่กักขังด้วย

ในกรณีที่ระยะเวลาที่กักขังของผู้ต้องกักขังหญิงสิ้นสุดลงในระหว่างระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ปล่อยตัวผู้ต้องกักขังหญิงนั้นไป

มาตรา ๘/๒ สถานที่กักขังต้องจัดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์หรือให้นมบุตร ได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและโภชนาการ และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางผู้ต้องกักขังหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่มีเหตุผลทางด้านสุขภาพ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ต้องกักขังผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) เข้าไปในสถานที่กักขังโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) นำ ห้าง หรือกระทำด้วยประการใดให้เข้ามา หรือให้ออกไปจากสถานที่กักขัง
ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ครอบครองหรือใช้ในสถานที่กักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

(๔) รับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องกักขัง ซึ่งเงินตราหรือสิ่งของต้องห้ามตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่ง (๑) ไม่ใช่บังคับแก่ผู้ต้องกักขัง
ถ้าผู้กระทำผิดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้าราชการกรมราชทัณฑ์ให้ลงโทษ
ทวีคูณ

เงินตราและสิ่งของต้องห้ามที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรานี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
เกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖

“มาตรา ๑๐/๑ ในกรณีที่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับได้กระทำความผิดอาญาขึ้น
ภายในสถานที่กักขังซึ่งเป็นความผิดลหุโทษ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่
กักขังมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยผู้ต้องกักขังได้ โดยให้แสดงเหตุผลประกอบการวินิจฉัย
สั่งการด้วย

เมื่อมีการลงโทษฐานผิดวินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คดีอาญานั้นเป็นอันเลิกกัน”

มาตรา ๘ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ที่ใช้บังคับอยู่
ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง
กับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ และคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..)
พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ ใช้บังคับเป็นเวลานานแล้ว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องแก้ไข เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขังได้มาตรฐาน สอดคล้องกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชน ถูกต้องเหมาะสม และบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติต่อผู้ต้องกักขัง และการดูแลผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร และสถานที่กักขัง ให้เป็นไปตามมาตรฐานตามข้อกำหนดสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มิใช่การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (The United Nations rules for the treatment of women prisoners and non custodial measures for women offenders) โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องกักขัง เว้นแต่ผู้ต้องกักขังมีพฤติการณ์ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือโดยทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือจากผู้ต้องกักขัง (เพิ่มมาตรา ๕/๑ และมาตรา ๕/๒)

(๒) กำหนดให้ผู้ต้องกักขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ทารก เด็ก และมารดาที่ให้นมบุตร ต้องได้รับการช่วยเหลือและการดูแลทางการแพทย์และด้านโภชนาการที่เหมาะสม (เพิ่มมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๒)

(๓) ปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง และการกระทำความผิดต่อสถานที่กักขังให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา ๙ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐)

(๔) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสถานที่กักขังมีอำนาจลงโทษทางวินัยแก่ผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับซึ่งได้กระทำความผิดลหุโทษในสถานที่กักขังนั้น และเมื่อลงโทษฐานผิดวินัยดังกล่าวแล้วให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกัน (เพิ่มมาตรา ๑๐/๑)
